Lietas Nr. C12130315
Lietas arhīva Nr. C-1303-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Lieta Nr.C12130315
Lietvedības Nr.C-1303-15/3

SPRIEDUMS
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ
Daugavpilī, 2015.gada 19.maijā

Daugavpils tiesas tiesnese I.Baiko
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu apmēra grozīšanu un piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 2.februārī tiesā saņemts prasītājas /pers. B/ prasības pieteikums maza apmēra prasībā pret atbildētāju /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka kopdzīves laikā pusēm 2005.gada 26.janvārī dzimis dēls /pers. D/ un 2008.gada 28.martā dzimis dēls /pers. E/, kuri dzīvo kopā ar prasītāju. Bērnu tēvs labprātīgi atteicās palīdzēt uzturēt bērnus un nemaksā līdzekļus bērnu uzturēšanai. Saskaņā ar Daugavpils tiesas 2013.gada 12.februāra spriedumu noteiktais uzturlīdzekļu apmērs bērniem ir mazāks par valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru un sastāda vienam bērnam Ls 50 (EUR 71,14) un otram bērnam Ls 60 (EUR 85,37), ko prasītājai izmaksā Uzturlīdzekļu garantiju fonds. Bērnu tēvs labprātīgi atteicās palielināt uzturlīdzekļu apmēru un nemaksā līdzekļus bērnu uzturēšanai MK noteiktajā apmērā. Prasītāja lūdz grozīt uzturlīdzekļu apmēru, kas nepieciešams dēlu /pers. D/ un /pers. E/ uzturēšanai, līdz valstī noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, tas ir, 25% apmērā no Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna /pers. E/ 7 gadu vecuma sasniegšanai, bet vecumā no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – abiem bērniem 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas. Tāpat prasītāja lūdz prasību izskatīt rakstveida procesā.

Prasības pieteikumam pievienota 2015.gada 2.februāra VSAA Daugavpils reģionālās nodaļas izziņa par /pers. B/ izmaksājamām summām (lietas 11.lapa), no kuras izriet, ka /pers. B/ saņēmusī pakalpojumus no 06.2014. līdz 02.2015. pavisam kopā EUR 193,53 (ko veido ģimenes valsts pabalsts), kā arī no 2015.gada 2.februāra VSAA Daugavpils reģionālās nodaļas izziņas (lietas 10.lapa) izriet, ka /pers. B/ ienākumi laika periodā no 2014.gada 5.novembra līdz 2014.gada 30.novembrim sastāda EUR 61,65 apmērā.

2015.gada 10.februārī Atbildētājam tika nosūtīts prasības pieteikums, kurā minēts, ka paskaidrojumi jāiesniedz tiesā līdz 2015.gada 9.martam. Atbildētājs rakstiskus paskaidrojumus uz prasību nav sniedzis.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu iztiesāt lietu tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko pusēm ir paziņots 2015.gada 25.martā nosūtot viņiem paziņojumu par lietas izskatīšanas datumu.

Motīvu daļa

Tiesa, iepazinusies ar maza apmēra prasībā izklāstītajiem apstākļiem, pārbaudījusi un novērtējusi iesniegtos pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem. No Civillikuma 179.panta satura izriet, ka tajā noteiktais vecāku pienākums apgādāt bērnu ir absolūts, beznosacījuma vecāku pienākums, vienīgi uztura prasības un saņemšanas apmērs saistīts ar vecāku spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokli.

No lietā esošās dzimšanas apliecības LV AC 0108452 kopijas izriet, ka /pers. D/ dzimis 2005.gada 26.janvārī un viņa vecāki ir tēvs /pers. C/ un māte /pers. B/ (dzim./uzvārds/) (lietas 6.lapa).

No lietā esošās dzimšanas apliecības LV AC 0258289 kopijas izriet, ka /pers. E/ dzimis 2008.gada 28.martā un viņa vecāki ir tēvs /pers. C/ un māte /pers. B/ (dzim./uzvārds/) (lietas 7.lapa).

Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka ar Daugavpils tiesas 2013.gada 12.februāra spriedumu nospriests piedzīt no Atbildētāja par labu Prasītājai uzturlīdzekļus bērna /pers. E/ uzturam Ls 50 un /pers. D/ uzturam Ls 60 ik mēnesi, sākot ar 2012.gada 7.novembra līdz bērnu pilngadības sasniegšanai (lietas 8.-9.lapa).

Prasības pieteikumā norādīts, ka pušu bērni dzīvo kopā ar Prasītāju, ko Atbildētājs nav apstrīdējis, līdz ar to, arī Atbildētājam ir jārūpējas par bērna uzturēšanu un šis pienākums negulstas tikai uz Prasītāju.

Tiesa uzskata, ka neviens nav tiesīgs atbrīvot vecākus no viņu pienākuma rūpēties par savu bērnu uzturu un ka vecākiem darbaspējas vecumā ir jāizmanto visas iespējas strādāt, lai izpildītu savu pienākumu un savu materiālo vajadzību apmierināšana ir jāsamēro ar bērna ikdienas vajadzībām.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 203.panta ceturto daļu, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums, ar kuru no atbildētāja piespriesti periodiski maksājumi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Prasītāja tiesā griezusies ar prasību par uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu (grozīšanu) līdz Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram.

Civillikuma 179.panta piektā daļa nosaka, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. un 2.2.punktu, katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā no MK noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Turklāt, Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas stājās spēkā ar 2014.gada 1.janvāri, 2.punktā ir noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 320 *euro*. Savukārt, Latvijas Republikas Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumu Nr.734 „Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi"" 2.punktā noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2015.gada 1.janvāra ir 360 *euro*.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka minimālā uzturlīdzekļu summa, kas Atbildētājam ir jānodrošina katra nepilngadīga bērna uzturam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai ar 2015.gada 1.janvāri ir EUR 90 mēnesī un no 7 gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai ar 2015.gada 1.janvāri ir EUR 108 mēnesī.

Prasītāja ir lūgusi piedzīt minimālo, Ministru kabineta noteikto, uzturlīdzekļu apmēru. Sniegt uzturlīdzekļus šādā minimālā apmērā ir Atbildētāja beznosacījuma pienākums un nav pat apspriežams saistībā ar viņa materiālo stāvokli. Ņemot vērā to, ka Prasītāja vēlas piedzīt uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmērā, tiesa, vadoties pēc Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā „Par ģimenes tiesību normu piemērošanu" paustajām atziņām, uzskata, ka spriedumā nav nepieciešams norādīt un vērtēt bērna uzturam nepieciešamo ikmēneša aprēķinu, kā arī pušu mantisko stāvokli.

Bez tam, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr.SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasības par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa uzskata par pamatotu grozīt ar tiesas spriedumu noteikto uzturlīdzekļu apmēru un piedzīt no /pers. C/ likumā noteikto minimālo uzturlīdzekļu summu EUR 90 apmērā dēla /pers. E/ uzturam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - līdz 2015.gada 28.martam, pēc tam minimālo uzturlīdzekļu summu EUR 108 apmērā, bet mainoties minimālai mēneša darba algai, ne mazāk kā 30% no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, ik mēnesi; bērna /pers. D/ uzturam minimālo uzturlīdzekļu summu EUR 108 apmērā, bet mainoties minimālai mēneša darba algai, ne mazāk kā 30% no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, ik mēnesi.

Uzturlīdzekļi piespriežami no brīža, kad prasība celta tiesā, t.i., no 2015.gada 2.februāra, piedziņu turpinot līdz katra bērna pilngadībai.

Sakarā ar to, ka ir grozīts uzturlīdzekļu apmērs, izpildu raksts, kas izsniegts uz Daugavpils tiesas 2013.gada 12.februāra sprieduma pamata (civillietā Nr.C12260112) ir atsaucams pēc izpildes un šī sprieduma stāšanās spēkā.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, ir pamats noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties, jo tas ir bērna interesēs.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmo daļu par katru prasības pieteikumu, kuru iesniedz tiesā un kas novērtējama naudas summā, maksājama valsts nodeva, savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3) punktu prasības summa par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Ņemot vērā, ka ar tiesas spriedumu tika grozīts uzturlīdzekļu apmērs un no Atbildētāja tika piedzīti uzturlīdzekļi bērnu uzturam EUR 90 un EUR 108, kopā EUR 198 apmērā ik mēnesi, bet lietas iztiesāšanas gaitā tika apstiprināts fakts, ka Atbildētājs pirms tam maksājis uzturlīdzekļus kopā EUR 156,51 apmērā bērnu uzturam ik mēnesi, starpsumma, kuru tiesa ņem par pamatu nosakot prasības summu ir EUR 41,49 (198 – 156,51 = 41,49) x 12 mēneši = EUR 497,88. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas a)punktu par prasību, kas novērtējama no līdz 2134 *euro* maksājama valsts nodeva – 15% no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*, tas ir, EUR 497,88 x 15% = EUR 74,68, kas piedzenama no Atbildētāja valsts labā. Tāpat no Atbildētāja piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta otro daļu atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 35.panta pirmās daļas 6.punktu., 42.panta pirmo daļu, 204.[1], 250.[25] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

maza apmērā prasību par uzturlīdzekļu apmēra grozīšanu un piedziņu apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, dzimuša 2005.gada 26.janvārī, uzturēšanai EUR 108 (viens simts astoņi *euro*) mēnesī, bet mainoties minimālai mēneša darba algai, piedziņu veikt ne mazāk kā 30% no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, piedziņu uzsakot no 2015.gada 2.februāra un turpinot līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā uzturlīdzekļus dēla /pers. E/, personas kods /personas kods/, dzimuša 2008.gada 28.martā, uzturēšanai EUR 90 (deviņdesmit *euro*) mēnesī, piedziņu uzsākot no 2015.gada 2.februāra un turpinot līdz bērna 7 gadu vecuma sasniegšanai un pēc bērna 7 gadu vecuma sasniegšanas piedzīt EUR 108 (viens simts astoņi *euro*), apmērā ik mēnesi, bet mainoties minimālai mēneša darba algai, piedziņu veikt ne mazāk kā 30% no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, piedziņu turpinot līdz bērna pilngadībai..

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu valstij, valsts nodevu valsts ienākumos par prasību par uzturlīdzekļu piedziņu EUR

74,68 (septiņdesmit četri *euro* un 68 centi) apmērā un ar lietas vešanu saistītos izdevumus 4,70 (četri *euro* 70 centi).

Atsaukt izpildu rakstu par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. C/, personas kods /personas kods/, kas izsniegts uz Daugavpils tiesas 2013.gada 12.februāra sprieduma pamata civillietā Nr. C12260112, pēc tā izpildes un šī sprieduma stāšanās spēkā.

Noteikt, ka uzturlīdzekļi pēc izpildu raksta, kas izdots uz Daugavpils tiesas 2013.gada 12.februāra sprieduma pamata (civillietā Nr.C12260112), piedzenami līdz 2015.gada 2.februārim (ieskaitot).

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par valsts nodevas piedziņu – 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Daugavpils tiesā.

Spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Spriedumu var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Daugavpils tiesā.

Tiesnese I.Baiko